

PLIN Za prodaju ukapljenog plina AZTN traži kraće ugovorne rokove

POSTUPAK AZTN želi procijeniti ima li indicija za pokretanje postupka utvrđivanja zlorabe vladajućeg položaja

PROplin mora izmijeniti 4000 ugovora s kupcima

Ugovori za najam plinskih spremnika umjesto na deset sklapat će se na pet godina

BOŽICA BABIĆ
bozica.babic@poslovni.hr

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (AZTN) zatražila je od tvrtke PROplin da sa svim svojim kupcima dobrovoljno izmijeni odredbe ugovora o davanju na korištenje spremnika za ukapljeni naftni plin (UNP) uz naknadu, te ugovora o prodaji UNP u malim spremnicima. Radi se o fizičkim i pravnim osobama koje nabavljaju od PROplina nabavljaju UNP uglavnom za vlastitu upotrebu, ali i za daljnju preprodaju. No, Zahtjev Agencije 'isprovocirao' je neobičajnu reakciju PROplina, čija se uprava o spornoj problematici očitovala javno, kroz oglas objavljen 4. kolovoza u dnevnom tisku.

Sloboda izbora kupaca

Motiv, koji je AZTN potaknuo da inzistira na kraćim ugovornim rokovima, dosadašnja je praksa PROplina da klijente veže ugovorima na razdoblje od 10 godina, što nije sukladno ni uvjetima iz Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja ni poziciji tržišnog lidera PROplina.

"Sklapanje spomenutih ugovora na tako dugi rok nije dopušteno prema propisima o zaštiti tržišnog natjecanja jer dovodi ili može dovesti do zatvaranja tržišta za njegove stvarne i potencijalne tržišne takmace. Takvi ugovori mogu ograničavati ulazak novih dobavljača na tržište vezivanjem kupaca na dugi rok isključivo za poduzetnika PROplin", pojašnjavaju u Agenciji svoju odluku, objavlvenu 1. kolovoza.

PROplin ugovorima na jedno desetljeće, osim suzbijanja tržišne utakmice i kupcima ograniča-

va slobodu izbora kupnje UNP-a kod drugih dobavljača, ocjenjuje Agencija i traži da trajanje ugovora za najam spremnika ne može biti dulje od 5 godina, a kod prodaje UNP za male spremnike u vlasništvu kupca jednu godinu.

Odgovarajući na pritužbe kojima je PROplin prijavljen i zbog povećanja cijena najma spremnika iz Agencije uzvraćaju kako za tu dimenziju problematike nisu nadležni. Zbog ograničenih ovlasti, kažu, AZTN ne može ništa učiniti ukoliko fizičke osobe ili pravne osobe koje su krajnji potrošači plina ne pristanu na izmjene spomenutih ugovora.

"Agencija nema zakonsku mogućnost protiv njih voditi nikakav postupak, pa dakle ne mogu biti ni prekršajno kažnjeni. Postupak bi bilo moguće voditi protiv poduzetnika PROplin zbog zlorabe vladajućeg položaja ili protiv kupaca plina namijenjenog daljnjoj prodaji", obrazlažu u uredu Olgece Spevec, predsjednice Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja. Ipak navode da su od PROplina tražili i očitovanje o razlozima povećanja cijene najma, odnosno ispituju stanje na tržištu kako bi mogli procijeniti ima li dovoljno indicija za pokretanje postupka utvrđivanja zlorabe

vladajućeg položaja. Uprava PROplina kroz oglas Agenciji odgovara kako ih u brzem reagiranju sputava obujam posla. Podsjećaju, radi se o čak 4000 klijenata s kojima moraju potpisati nove ugovore i potvrđuju pripravnost da granicu najma spremnika spuste na pet godina.

'Automatski' rast cijena

Međutim, prigovor za cjenike, odnosno zahtjev za korekcijom cijena najma spremnika u PROplinu ne prihvaćaju. Ističu kako iznesena cijena pokriva samo troškove održavanja spremnika, transport i tek dio nabavne vrijednosti. Tvrdi, svi troškovi su bili uprosječni na vremensko razdoblje od 10 godina što je pogodovalo i korisnicima. Zbog kraćeg ugovornog roka automatizmom 'raste' cijena najma spremnika, i to je zakonitost poslovanja u promijenjenim uvjetima, stoji u oglasu PROplina.

Oglas je upravi tvrtke poslužio i kao prigoda da podsjeti, pozivajući se na nacionalnu Strategiju korištenja ukapljenog naftnog plina na otocima, kako će tijekom 2008. u akciji popularizacije UNP-a bez naknade dati na korištenje 100 spremnika (neovisno o zapremini) isključivo osobama koje imaju prebivalište na otocima.

Subvencije za distribuciju UNP-a na otoke

Vlada je krajem 2007. usvojila Strategiju za razdoblje 2008.-2012. te u proračunu izdvojila 34,4 milijuna kuna, a subvencijama misli pokriti distribuciju UNP-a pomorskim prijevozom na otoke uz iznimku premoštenih otoka: Krk, Pag, Murter, Vir i Čiovo, te poluotok Pelješac. Država subvencijama pokriva i 90 posto troškova izrade idejnog rješenja za postavljanje malog spremnika, 50 posto troškova ugradnje i kamate na kredite do 20.000 kuna. S obzirom da proizvodnja još uvijek dvostruko nadmašuje potrošnju za UNP se kaže da je energetski dragulj hrvatskog tržišta.